

Windturbines en Omgevingsrisico's

Spreker: Jeroen Eskens (Antea Group). Gespreksleiding: Joris Jennen (Antea Group).

Tekst: Roel Kouwen (Antea Group)

Vragen uit het publiek vormden de leidraad van deze sessie over de risico's die samenhangen met de uitrol van windenergie in ons land. Die waren er volop. Aan de orde kwamen onder meer windturbines in relatie tot spoorlijnen, (Rijks)wegen, risicovolle inrichtingen, dijklichamen, evenemententerreinen en buisleidingen.

Voorafgaand aan de beantwoording van de vragen gaf Jeroen Eskens eerst een toelichting op het fenomeen windturbine. Hieruit werd duidelijk dat er de afgelopen tien jaar veel is veranderd. Naast de verbeterde veiligheidsmechanismen is bijvoorbeeld ook de hoogte en het gewicht van de gemiddelde windturbine in het afgelopen decennium fors toegenomen. Ten aanzien van de faalscenario's van een windturbine valt op dat er door een gebrek aan casuïstiek grove inschattingen zijn gedaan over de effecten. Een spraakmakend filmpje van een falende windturbine laat zien dat een zogenaamd 'confetti-effect' kan optreden, waarbij onderdelen afbreken en elkaar versnipperen voordat ze het oppervlak bereiken.

Normwaarden

Windturbines vallen onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit. Binnen dit besluit is, in tegenstelling tot het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), geen ruimte voor richtwaarden: er wordt alleen maar gewerkt met normwaarden. Dit heeft tot gevolg dat beperkt kwetsbare objecten niet mogelijk zijn binnen een 10^{-6} plaatsgebonden risicocontour; binnen het Bevi is dit een afwegingsbevoegdheid van het bevoegd gezag. Concreet heeft dit tot gevolg dat een relatief groot grondgebied (de 10^{-6} plaatsgebonden risicocontour) niet gebruikt kan worden voor (beperkt) kwetsbare objecten. Een deelnemer gaf aan dat dit een van de redenen is geweest dat een windpark binnen zijn werkgebied uiteindelijk niet is gerealiseerd. Deze beperking uit het Activiteitenbesluit op de milieuruimte heeft daarmee directe invloed op de mogelijkheden van gemeenten om windenergie op te wekken.

Beperkt kwetsbaar

De definiëring van een beperkt kwetsbaar object kwam eveneens aan de orde. Vitale infrastructuur valt volgens de definitie uit het Bevi aan te merken als een beperkt kwetsbaar object en dit betekent dat de 10^{-6} plaatsgebonden risicocontour van een windturbine daar niet toe mag reiken. Uit een recente uitspraak van de Raad van State is gebleken dat een grote buisleiding eveneens aangemerkt dient te worden als een beperkt kwetsbaar object. Aangezien het hier om een grote buisleiding ging die verschillende provincies met elkaar verbindt, is het de vraag of een regionale gasleiding ook als zodanig zou worden gedefinieerd. Dit geldt eveneens voor overige transportroutes zoals spoorlijnen en (Rijks)wegen. De centrale vraag hierbij is: wat wil je beschermen? De deelnemers vonden elkaar in de opvatting dat het een kwestie is van zorgvuldige belangenafweging, waarbij het betrekken van de verschillende partijen (ontwikkelaar windturbine, beheerder transportroute, bevoegd gezag) randvoorwaardelijk is.

Online rekentool

De bijeenkomst werd afgesloten met een landelijke primeur: de aankondiging van een online rekentool windturbines om risicoafstanden te berekenen. Deze rekentool biedt unificatie in de wijze van berekenen en heeft breed draagvlak onder de verschillende stakeholders. De rekentool zal op termijn toegankelijk zijn via de website van de Kennistafel Windenergie.